

Rašinio taisymas

Žmogui, kuris žino, kur eina, pasaulis duoda kelią.

(D.S. Džordanas)

ŽMOGUS – APLINKYBIŲ VERGAS

1 žingsnis. Išsiaiškinu sąvokas.

VERGAS.

Kokie požymiai tai rodo?

1. Neturi tikslo. Nesupranta, ko nori.
2. Bijo atsakomybės. Nesavarankiškas, nepasitiki savimi.
3. Paklūsta kitų nuomonei. Nemoka pasakyti „NE“.
4. Jaučiasi nelaimingas, graužiasi, abejoja, kaltina kitus.

APLINKYBĖS

Šeima: auklėjimas, tarpusavio ryšys, tėvų įtaka, finansinės galimybės.

Draugai: bendravimas, pagarba, įvertinimas, lyderystė, parama.

Bendruomenė: taisyklės, stereotipai, tradicijos.

Edukacija: savęs tobulinimas, savęs pažinimas, brandos siekimas.

Profesija: patenkintas, ne savo vietoje.

Lūkesčiai, tikslai: atitinka gebėjimus, galimybes, sveikatą.

Sunkumai, kliūtys, netektys.

2 žingsnis. Planas

Pagrindinė mintis : *Aplinkybių vergu tampa toks žmogus, kuris nėra prisiėmęs atsakomybės už savo gyvenimą, bijo arba nemoka sąmoningai keistis.*

Kuriais kūriniais remsiuos?

Kokį teiginį įrodysiu 1 pavyzdžiu?

Kokį teiginį įrodysiu 2 pavyzdžiu?

Kokios išvados?

3 žingsnis. Kontekstai ir iliustracijos.

1. Pavyzdys.

.....(įrašykite autoriaus apibūdinimą)

Mariaus Katiliškio.....

(įrašykite kūrinio apibūdinimą) romane „Miškais ateina ruduo pagrindinis veikėjas Tilius Gelažius yra aplinkybių vergas, nes.....

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

....
Priežastys, poelgiai, pasekmės (Laikmetis, šeima, jaunystė, patirtis, moterys, bendradarbiai, kaimo aplinka, tradicijos)

2 pavyzdys

.....(įrašykite autoriaus apibūdinimą)

Vinco Mykolaičio-Putino

(įrašykite kūrinio apibūdinimą) romane „ALTORIŲ ŠEŠĖLY“ pagrindinis veikėjo Liudo Vasario aplinkybių vergu negalėtume vadinti, nes.....

.....
.....
.....
.....
.....

Tačiau.....
.....
.....
.....
.....
.....

(savo poelgių ir jausmų analizė, elgesio kontrolė, gebėjimas laikytis taisyklių, tikslų apmąstymas, pavyzdžio ieškojimas, nuoseklus ėjimas į brandą)

4 žingsnis. *FORMULUOJU TEIGINIUS:*

1 PASTRAIPA. Italų rašytojas Vaskas Pratolinis yra pasakęs: „Apie žmogų galima spręsti iš to, kaip jis elgiasi sunkiomis aplinkybėmis”. **Kas nesugeba gyventi pagal savo numatytą planą, nuleidžia rankas vos ištikus pirmai nedidelei nesėkmei, dažnai kaltina likimą. Toks žmogus dažnai pavadinamas aplinkybių vergu.** O kodėl juo tampama?

2 PASTRAIPA. **Būtinai reikia turėti savo tikslą, kurio siektumėme visomis jėgomis, nepaisydami mus supančių aplinkybių, kliūčių, nesėkmių. Tai suteikia gyvenimui prasmę.**

5 žingsnis. *Numatau išvadas.*

Gyvenimo kelyje asmuo atranda save, **sąmoningai** kaupdamas ryšių su žmonėmis ir kultūrinę patirtį, užsibrėžęs tam tikrą tikslą, **prisiima atsakomybę** už galimas pasekmes. Atkakliai mokosi taisyti savo klaidas, **įveikti nesėkmes**. Nepalankias aplinkybes sąmoninga asmenybė priima kaip pamoką, kaip iššūkį - ne likimą.

6 žingsnis. *Rašau įžangą (iškelti problemą, pristatyti pagrindinę mintį, numatyti aspektus, pateikti priešingus vertinimus, sudominti)*

Aplinkybių vergu tampa toks žmogus, kuris nėra prisiėmęs atsakomybės už savo gyvenimą, bijo arba nemoka sąmoningai keistis. Tai silpnas žmogus, nes negeba atsisipirti iš aplinkos kylančioms pagundoms. Dažniausiai nepatenkintas savo gyvenimu, nes bijo sunkumų ir permainų. Kaip atsikratyti šios nepilnavertiškumo būsenos? Ar tai įmanoma?

7 žingsnis. *PASITIKRINU:* ar dera tema, pagrindinė mintis, teiginiai, iliustracijos?

8 žingsnis. Rašau rašinį.

9 žingsnis. Tikrinu rašybą, skyrybą, stilių, gramatiką.

10 žingsnis. Taisau, tobulinu bent 1 rašinio dalį.

Grožinė literatūra yra žmogiškųjų santykių modeliavimas. Skaitant knygas galima išgyventi įvairiausias žmogiškas egzistencines situacijas. Skaitančiajam tai leidžia įsivaizduoti jo paties laukiančius gyvenimo scenarijus (gyvenimas ir yra žmonių bendravimas, kurio aukščiausio laipsnio išbandymas – dviejų individų, prigimtinių egoistų, jungimasis į šeimą), o toks sąlygiškų situacijų išgyvenimas leidžia pasiruošti prasmingiems santykiams ir mokėti įveikti bendravimo sunkumus.

Knyga atveria langą ne į pasaulį, bet į *kitą* žmogų ir leidžia jį suvokti kaip vertės subjektą, kaip asmenį, dėl kurio verta aukoti dalį savo individualių interesų.

Regimantas Tamošaitis

VU docentas, filologijos mokslų daktaras

(grįžti į pradžia)

